Ceza Bölümü 2000/2 E. , 2000/2 K.

- ASKER KIŞI SANIK HAKKINDA, ASKERI SUÇ OLMAYAN, ASKER KIŞIYE KARŞI VEYA ASKERI MAHALDE YAHUT ASKERLIK HIZMET VE GÖREVLERI ILE ILGILI OLARAK IŞLENDIĞI DE ILERI SÜRÜLMEYEN "KAÇIRMA-ALIKOYMA" SUÇU
  - ASKERİ CEZA KANUNU (1632) Madde 152

"İçtihat Metni"

Davacı : K.H.

Mağdure : B.D.

Sanık : H.B.

OLAY : Tunceli İl Merkez Jandarma Komutanlığı emrinde görevli, sanık J.Er. H.B.'in, izine ayrıldığı 27.8. 1997 günü, önceden tanıştığı mağdure B.D.'i rızası ile Çorum İline kaçırdığı ileri sürülerek eylemine uyan Türk Ceza Kanunu'nun 430/2. maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 7.1.1998 gün E:1998/1, K: 1998/1 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

TUNCELİ ASLİYE CEZA MAHKEMESİ: 20.10.1998 gün ve E: 1998/1. K:1998/68 sayıyla; sanığın asker kişi ve yüklenen suçun da 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesi uyarınca askeri suç olması nedeniyle yargılama görevinin askeri mahkemeye ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, 8. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

8. KOLORDU KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 8.4.1999 gün ve E:1999/ 518, K:1999/124 sayıyla; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.3.1991 gün ve 1-1 sayılı İlke Kararı ile, Türk Ceza Kanunu'nun 430. maddesinde düzenlenen "kaçırma ve alıkoyma" suçlarının Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesi kapsamında bulunmadığının belirlenmiş olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeyerek kesinleşmesi üzerine, dava dosyası, 8. Kolordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 14.12.1999 gün ve 1995/ 1044 esas sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Ali HÜNER'in Başkanlığında, Üyeler; Cengiz ERDOĞAN, Refik DİZDAROĞLU, Keskin KAYLAN, Necmettin ÖZKAN , Recep SÖZEN, Ahmet ALKIŞ' ın katılımlarıyla yapılan 6.3.2000 günlü toplantısında, Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN' in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mustafa EKİNCİ ile Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Gürcan Gürdal'ın, davanın çözümünün adli yargının görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

USULE İLİŞKİN İNCELEME :

Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmemiştir. Adli ve askeri yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur. Esasa ilişkin inceleme yapılmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

ESASA İLİŞKİN İNCELEME:

353 Sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmektedir.

"Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Olumsuz görev uyuşmazlığına konu kamu davasında görevsizlik kararı veren adli yargı yerince, sanığın yüklenen suçu işlediği ileri sürülen günde asker kişi olması ve yüklenen suçun da "askeri suç" olduğu gerekçesine yer verilmiş ise de, sanığın sadece "asker kişi" sıfatını taşımasının, yukarıda anılan 353 sayılı Yasa'nın 9. maddesi hükmüne göre askeri mahkemede yargılanması için yalnız başına yeterli olmadığı, bu kriterin yanısıra asker kişi sanığa yüklenen suçun "Askeri suç" olması veya askeri suç olmasa bile "asker kişiye karşı" yahut "askeri mahalde" ya da "askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işlenmiş olması" kriterlerinin ve bunlardan en az birinin de bulunması gerekmektedir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 27.5.1991 gün ve 20877 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 11.3.1991 gün ve 1 - 1 sayılı İlke Kararında; 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesi ile Türk Ceza Kanunu'nun 8. babına yapılan göndermenin 8. babın 1. faslında yer alan ırz ve iffete tecavüz fiillerinin cezalandırılmasına ilişkin hükümleri kapsadığı; 8. babın 2. faslında yer alan Türk Ceza Kanunu'nun 430. maddesinde düzenlenen "kaçırma ve alıkoyma" eylemlerinin bu kapsamda bulunmadığı, bu nedenle askeri suç sayılmayacağı gerekçesiyle asker kişilerin bu suça ilişkin davalarının çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu kararlaştırılmıştır.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 30. maddesinde; Uyuşmazlık Mahkemesi kararları arasındaki çelişmelerin Genel Kurulca verilecek ilke kararları ile giderileceği, görev konusundaki İlke Kararlarının ise Uyuşmazlık Mahkemesini ve bütün yargı mercilerini bağlayacağı öngörülmüştür.

Açıklanan nedenlerle;

a) Türk Ceza Yasası'nın 8. babının 2. faslında yer alan "kaçırma ve alıkoyma" suçu "askeri suç" olmadığından,

b) Görev uyuşmazlığına konu "kaçırma ve alıkoyma" suçunun asker kişiye karşı veya askeri mahalde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işlendiğinin de ileri sürülmemesine göre; söz konusu suça ait kamu davasının adli yargı yerinde çözümlenmesi ve Tunceli Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın niteliğine göre, davanın ADLİ YARGI yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Tunceli Asliye Ceza Mahkemesi'nin 20.10.1998 günlü, E:1998/1, K:1998/68 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA 6.3.2000 günü kesin olarak OYBİRLİĞİ ile karar verildi.